

Kauterhof-Brouwerij Loriersstraat, gemeente Hoegaarden

Programma van Maatregelen

Auteur:

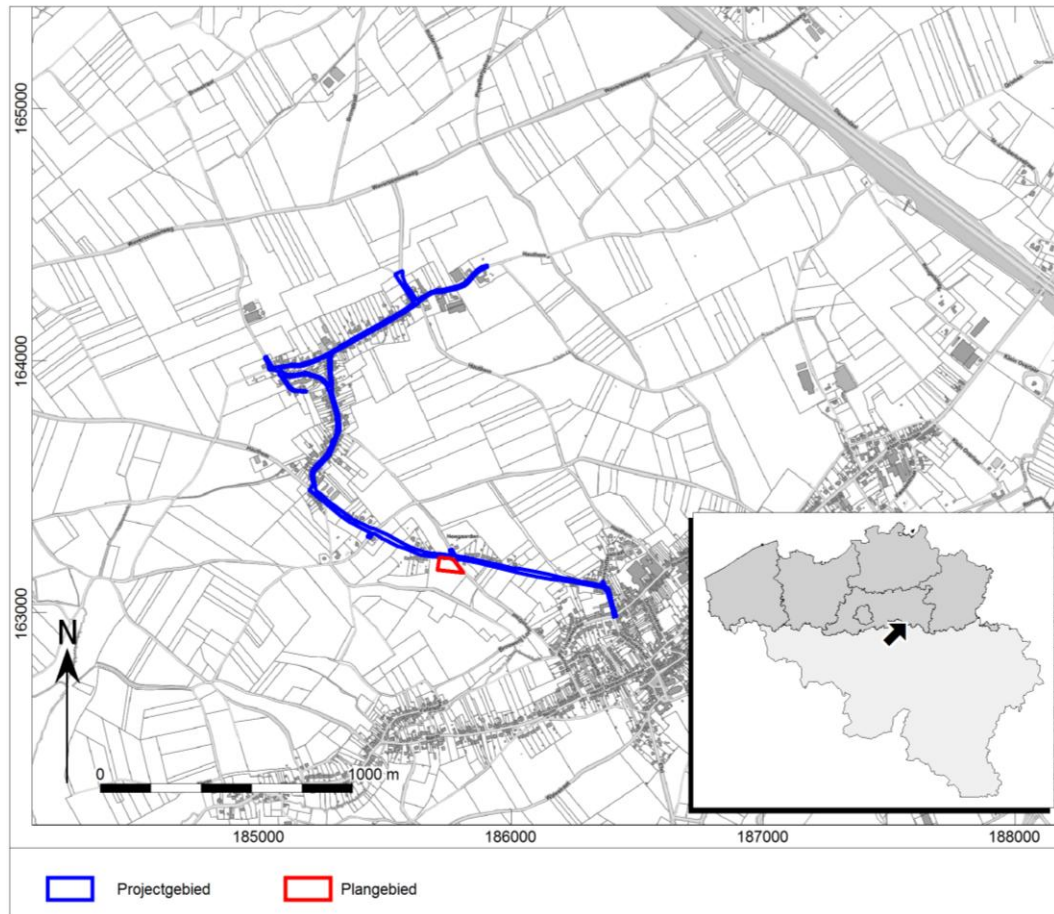
B. Van der Veken

Autorisatie:

B.A.T.M. Weekers-Hendriks (OE/ERK/Archeoloog/2016/00095)

1 Inleiding

In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum in januari 2019 een nota opgesteld naar de archeologische waarde van (een deel van) een terrein bij de kruising van Kauterhof met de Brouwerij Loriesstraat in Hoegaarden (afb. 1). Op dit terrein zal in de nabije toekomst een bufferbekken worden aangelegd in het kader van de geplande rioleringswerken. De uit te voeren werken gaan gepaard met bodemingrepen die kunnen resulteren in het verstoren van een ongeroerde bodem en het vernietigen van archeologische waarden. Het onderzoek (prospectie metingreep in de bodem) volgt op een eerdere archeologienota die betrekking had op het volledige traject van de werken¹ en een nota van een verkennend archeologisch bodemonderzoek gerealiseerd door ABO nv in oktober 2018², uitgevoerd in het huidige onderzoeksgebied.



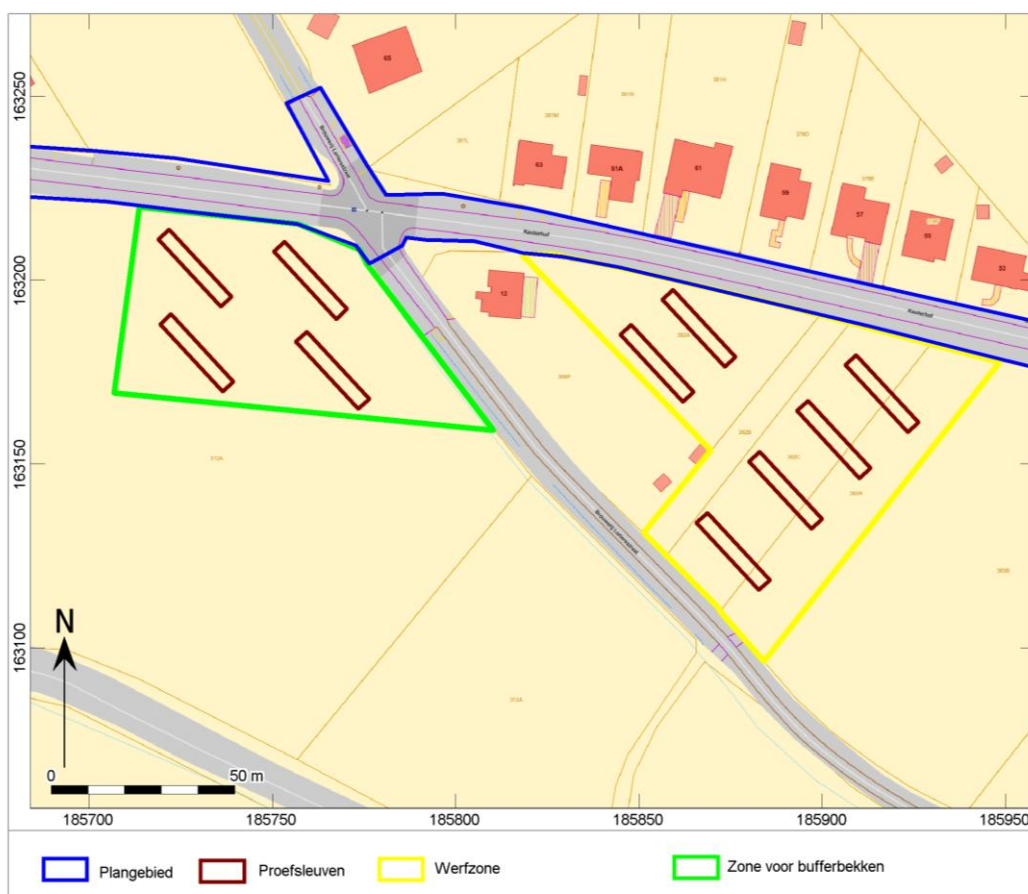
Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

Het plangebied was op basis van de bureaustudie onvoldoende onderzocht om een uitspraak te doen betreffende de archeologische waarde van het plangebied. De geplande werkzaamheden laten behoud in situ grotendeels niet toe. Daarom werd voor deze zones in het plangebied archeologisch onderzoek voorzien. Na het landschappelijk bodemonderzoek werd een verkennend archeologisch bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij werd geen vuursteen aangetroffen, wel enkele andere antropogene indicatoren.

¹ Augustin en Van Kerkhoven 2017.

² Lamberts 2018.

Geadviseerd werd over te gaan naar een proefsleuvenonderzoek voor de zone ter plaatse van het bufferbekken. Dit laatste is onderwerp van onderhavig onderzoek.



Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek.

2 Gemotiveerd advies

2.1 Volledigheid van het onderzoek

2.1.1 Bureauonderzoek

Naar aanleiding van het bureauonderzoek kan het plangebied in twee archeologische verwachtingszones opgedeeld worden. De eerste zone bestaat uit het tracé van de riolering die zal worden aangelegd in het reeds bestaande tracé. De kans op het aantreffen van archeologische resten binnen dit tracé is zeer klein, aangezien de werkzaamheden plaatsvinden in reeds verstoorte grond.

De tweede verwachtingszone omvat de zones met de geplande pompstations, het bufferbekken, de werkzones en de zone voor grondverbetering. Deze worden aangelegd in onverstoorte grond op veelal hoger gelegen en onbebouwde gebieden binnen het tracé. Laatstgenoemde delen van het plangebied behoeven nader onderzoek. De afwezigheid van een archeologische site of archeologische potentie is onvoldoende bewezen. De geplande werkzaamheden laten behoud in situ grotendeels niet toe. Voor deze zones in het plangebied werd archeologisch onderzoek voorzien.

2.1.2 Landschappelijk bodemonderzoek

Het landschappelijk bodemonderzoek werd noodzakelijk geacht om een beter beeld te krijgen van de archeologische potentie van het gebied en de bodemkundige opbouw. De boringen leverden alle een AC-profiel op. Het betreft een droge leembodem zonder profielontwikkeling, met een bovenlaag die is beïnvloed door ploegen (tot een diepte van circa 30 cm). De kans op het aantreffen van steentijdsites werd als zijnde laag ingeschat maar kon niet uitgesloten worden. Een vervolgonderzoek in de vorm van een verkennend archeologisch booronderzoek bleek noodzakelijk.

2.1.3 Verkennend archeologisch bodemonderzoek

Conform de in de oorspronkelijke nota voorgeselde onderzoeksmethodiek dienden in totaal 34 boringen gerealiseerd te worden. Zeven boringen werden gestaakt, drie boringen konden niet worden gezet door de aanwezigheid van een afspanning. In de overige boringen werd net als bij het landschappelijk booronderzoek een AC-profiel vastgesteld. De bodem betreft een droge leembodem zonder profielontwikkeling (Abp). Vuursteen werd niet aangetroffen, wel enkele andere antropogene indicatoren. Geadviseerd werd over te gaan naar een proefsleuvenonderzoek voor de zone ter plaatse van het bufferbekken.³

2.1.4 Proefsleuvenonderzoek

In totaal zijn vier proefsleuven gegraven (werkput 1: 122,3 m²; werkput 2: 118,8 m²; werkput 3: 108,5 m² en werkput 4: 125,4 m²). In het plangebied zijn in totaal drie sporen geregistreerd. Deze zijn na onderzoek geïnterpreteerd als natuurlijke verkleuringen. Verder waren in drie van de vier werkputten sporen aanwezig die bij de aanleg van het vlak reeds als natuurlijk zijn geïnterpreteerd. Antropogene sporen ontbreken. Vondstmateriaal werd niet aangetroffen. In het plangebied is geen vindplaats aanwezig. De onderzoeksresultaten gaven geen aanleiding tot het aanleggen van extra sleuven of kijkvensters. Landschappelijk gezien bevindt het terrein zich op de flank van een lössplateau. De bodemkundige verwachting zoals beschreven in Augustin & Van Kerkhoven (2015) werd grotendeels bevestigd. Er is inderdaad grotendeels sprake van een leembodem met textuur B-horizont, hoewel plaatselijk door egalisatie de natuurlijke bodem is verstoord.

3 Impactbepaling

Het plangebied ligt ten noordoosten van de dorpskern van Hoegaarden, in het buitengebied. Het terrein is momenteel in gebruik als weide. Het betreft een helling, die afhelst naar het zuidoosten. Voor het plaatsen van het bufferbekken dient een oude stalling afgebroken te worden. Het bufferbekken heeft een oppervlakte van 285 m² en een diepte van 3,50 m -mv (BOKpeil 81.50). Op de plaatsen waar de leiding in het bufferbekken komt, worden zogenaamde schanskorven voorzien. Rondom het bufferbekken zal een bloesem- en bessenhaag gerealiseerd worden en een nieuwe afrastering worden geplaatst. Ten zuiden van het plangebied wordt een kleine gracht van 50 cm breed en 30 cm diep gegraven. Het gehele terrein wordt geëgaliseerd. Verder wordt er in het noorden een deel afgegraven tot 84,50 m +TAW. Achter het bekken en ter hoogte van de Brouwerij Loriesstraat is een overstort met wervelventiel voorzien. Dit wordt volledig ondergronds gerealiseerd en heeft een maximale diepte van circa 2 m.

De gedetailleerde ontwerpen van de te realiseren werken staan weergegeven in de oorspronkelijke nota (van het hele traject).⁴

4 Bepaling van maatregelen

Binnen het onderzochte gebied werden in totaal drie sporen aangetroffen. Het gaat om natuurlijke sporen. Aangezien er geen archeologische relevante sporen aangetroffen werden, is de kans op kennisvermeerdering voor het gebied nihil. Het voorliggende proefsleuvenonderzoek vormt daarmee het eindpunt van het archeologisch onderzoek op het terrein. Het Vlaams Erfgoed Centrum bvba adviseert vrijgave van het terrein.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerend erfgoed decreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.

³ Lamberts 2018.

⁴ Augustin en Van Kerkhoven 2017.